

CZEŚĆ OGÓLNA

Podstawowe modlitwy

Znak krzyża świętego

W Imię Ojca i Syna i Ducha świętego. Amen.

Modlitwa Pańska

Ojcze nasz, któryś jest w niebie, święć się Imię Twoje. Przyjdź królestwo Twoje. Bądź wola Twoja, jako w niebie tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom. I nie wódz nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego. Amen.

Pozdrowienie Anielskie

Zdrowaś Maryjo, łaski pełna, Pan z Tobą, błogosławionaś Ty między niewiastami, i błogosławiony owoc żywota Twojego, Jezus. Święta Maryjo, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi teraz i w godzinę śmierci naszej. Amen.

Symbol Apostolski

Wierzę w Boga, Ojca Wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi; i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego. Narodził z Maryi Panny. Umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion. Zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał. Wstąpił na niebiosa, siedzi po prawicy Boga Ojca Wszechmogącego. Stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, Święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Przykazanie Miłości

„Będziesz miłował Pana Boga swego z całego serca swego, z całej duszy swojej, z całej myśli swojej, ze wszystkich sił swoich”. „Będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego”.

Dziesięć Przykazań Bożych

Ja jestem Pan, Bóg twój, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli.

1. Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną.
2. Nie będziesz brał imienia Pana Boga swego, nadaremnie.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
4. Czcij ojca swego i matkę swoją.
5. Nie zabijaj.
6. Nie cudzołóż.
7. Nie kradnij.
8. Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.

9. Nie pożądaj żony bliźniego swego.

10. Ani żadnej rzeczy, która jego jest.

Pięć przykazań kościelnych

1. W niedzielę i święta nakazane uczestniczyć we Mszy Świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych.

2. Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.

3. Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym, przyjąć Komunię świętą.

4. Zachować nakazane posty i wstrzeźliwość od pokarmów mięsnych, a w okresach pokuty powstrzymać się od udziału w zabawach.

5. Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

Główne prawdy wiary

1. Jest jeden Bóg

2. Bóg jest Sędzią sprawiedliwym, który za dobre wynagradza, a za złe karze.

3. Są trzy Osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty.

4. Syn Boży stał się człowiekiem i umarł za krzyżu dla naszego zbawienia.

5. Dusza ludzka jest nieśmiertelna

6. Łaska Boża jest do zbawienia koniecznie potrzebna.

Siedem sakramentów świętych

1. Chrzest.

2. Bierzmowanie.

3. Eucharystia.

4. Pokuta.

5. Namaszczenie chorych.

6. Kapłaństwo.

7. Małżeństw

CZEŚĆ SZCZEGÓŁOWA

I. O dziesięciu przykazaniach Bożych czyli o Dekalogu

O pierwszych trzech przykazaniach Dekalogu, które uwzględniają Boga

O pierwszym przykazaniu Dekalogu

1. Czego Bóg zakazuje w pierwszym przykazaniu Dekalogu: Nie będzie miał bogów cudzych przede Mną?

W pierwszym przykazaniu Dekalogu: *Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną*, Bóg zakazuje czci Jemu należnej oddawać komu innemu.

2. Jaką cześć winniśmy oddawać Bogu?

Bogu i tylko Bogu winniśmy oddawać cześć najwyższą, czyli cześć uwielbienia.

3. Dlaczego winniśmy Boga czcić i wielbić?

Boga winniśmy czcić i wielbić, bo nas stworzył, utrzymuje nas, opiekuje się nami i jest naszym ostatecznym celem.

4. Jak winniśmy Boga czcić i wielbić?

Boga jako stwórcę wszystkiego, który nas utrzymuje i troszczy się o nas, i jest pierwszym naszym początkiem i ostatecznym celem, winniśmy czcić i wielbić wewnętrznymi i zewnętrznymi aktami uszanowania, które nam podaje sama natura, a jeszcze więcej objawienie; spośród tych aktów najważniejszym jest ofiara, która nie może być składana żadnemu stworzeniu.

5. Czym grzeszy się przeciwko pierwszemu przykazaniu Dekalogu?

Przeciwko pierwszemu przykazaniu Dekalogu grzeszy się:

1. zabobonem, to jest bałwochwalstwem, wróżbiarstwem, czarnoksięstwem i spirytyzmem, który zalicza się do wróżbiarstwa i czarnoksięstwa;
2. bezbożnością, to jest zaniedbywaniem modlitwy i należnej służby Bożej, świętokradztwem i świetokupstwem.

6. Czy winniśmy czcić także świętych?

Także świętych, a zwłaszcza Najświętszą Maryję Pannę, winniśmy czcić, ale czcią inną i niższą, czyli czcią szacunku, abyśmy ich mieli w poszanowaniu i zyskiwali sobie ich opiekę.

O drugim przykazaniu Dekalogu

7. Czego zakazuje Bóg przez drugie przykazanie Dekalogu: Nie będziesz brał imienia Boga twego nadaremno?

Przez drugie przykazanie Dekalogu: *Nie będziesz brał imienia Boga twego nadaremno*, Bóg zakazuje wszelkiej zniewagi swego imienia.

8. Kto się dopuszcza tej zniewagi?

Tej zniewagi dopuszczają się ci, którzy imię Boże wymawiają bez słusznej przyczyny i należytej czci, albo łamią śluby, które złożyli, albo składają przysięgi fałszywe, zuchwałe i niesprawiedliwe, a zwłaszcza ci, którzy wymawiają bluźnierstwa.

9. Czy nam nie wolno brać nadaremno także imion świętych Pańskich?

Nie wolno nam brać nadaremno także imion świętych Pańskich, a zwłaszcza Najświętszej Maryi Panny, a to dla tej samej przyczyny, dla której winniśmy ich czcić.

O trzecim przykazaniu Dekalogu

10. Co Bóg nakazuje przez trzecie przykazanie Dekalogu: Pamiętaj, abys dzień święty święcił?

Przez trzecie przykazanie Dekalogu: *Pamiętaj, abys dzień święty święcił*, Bóg nakazuje, abysmy dni święte, to jest Jemu poświęcone, obracali na oddawanie czci Bogu z zaniechaniem zajęć i prac cielesnych.

O pozostałych siedmiu przykazaniach Dekalogu, które dotyczą nas samych i bliźniego

O czwartym przykazaniu Dekalogu

11. Co nakazuje Bóg przez czwarte przykazanie Dekalogu: Czcij ojca swego i matkę swoją?

Przez czwarte przykazanie Dekalogu: *Czczij ojca swego i matkę swoją*, nakazuje Bóg, abysmy rodzicom i osobom, zajmującym ich miejsce, oddawali należną cześć, do której należy także miłość, uszanowanie, posłuszeństwo oraz opieka.

12. Czy rodzicom winniśmy tylko cześć oddawać?

Rodzicom winniśmy nie tylko cześć oddawać, lecz także pomagać im, zwłaszcza w potrzebach duchowych i doczesnych.

13. Jaką nagrodę obiecuje Bóg dzieciom, które czczą należycie rodziców?

Dzieciom, które czczą należycie rodziców, Bóg obiecuje błogosławieństwo i długie życie, jeżeli uzna, że się im ono przyczyni do zbawienia duszy.

14. Czy tym przykazaniem objęte są tylko obowiązki dzieci względem rodziców?

Tym przykazaniem objęte są pośrednio także obowiązki małżonków względem siebie samych i względem dzieci, tudzież wzajemne prawa i obowiązki zarówno poddanych i przełożonych, jak robotników i pracodawców.

O piątym przykazaniu Dekalogu

15. Czego zakazuje Bóg piątym przykazaniem Dekalogu: Nie zabijaj?

Piątym przykazaniem: *Nie zabijaj*, zakazuje Bóg zadawać bliźniemu śmierć lub jaką inną wyrządzać szkodę, czy to na ciele (np.: niszczenie zdrowia), czy na duszy, albo też przyczyniać się do tego.

O szóstym przykazaniu Dekalogu

16. Czego zakazuje Bóg szóstym przykazaniem Dekalogu: Nie cudzołóż?

Szóstym przykazaniem Dekalogu: *Nie cudzołóż*, zakazuje Bóg nie tylko zdrady w małżeństwie, lecz także wszelkiego grzechu zewnętrznego przeciwko czystości i wszystkiego, co wiedzie do grzechu nieczystości (współżycie poza małżeńskie, pornografia, masturbacja).

O siódmym przykazaniu Dekalogu

17. Czego Bóg zakazuje siódmym przykazaniem Dekalogu: Nie kradnij?

Siódmym przykazaniem: *Nie kradnij*, Bóg zakazuje wszelkiego niesprawiedliwego, czy to używania cudzej pracy, czy wyrządzania szkody, czy też przyczyniania się do jednego lub drugiego.

18. Do czego jest obowiązany ten, kto przestępuje to przykazanie?

Kto przestępuje to przykazanie, obowiązany jest według sprawiedliwości zwrócić cudzą własność i nagrodzić szkodę.

19. Kiedy zwrot i wynagrodzenie szkody obowiązuje koniecznie?

Zwrot cudzej własności i naprawienie wyrządzonej szkody obowiązuje koniecznie, jeżeli przedmiot był znaczny, czy to według powszechnej oceny, czy też według wielkości szkody, poniesionej przez właściciela.

O ósmym przykazaniu Dekalogu

20. Czego zakazuje Bóg ósmym przykazaniem Dekalogu: Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu?

Ósmym przykazaniem Dekalogu: *Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu*, Bóg zakazuje kłamstwa, krzywoprzysięstwa i wszelakiego szkodenia bliźniemu słowami.

21. Jakim sposobem wyrządza ktoś bliźniemu szkodę słowami?

Bliźniemu wyrządza ktoś słowami krzywdę głównie oszczerstwem, obmową, obelgą, lekkomyślnym posądzeniem, naruszeniem tajemnicy.

O dwóch ostatnich przykazaniach Dekalogu

22. Czego zakazuje Bóg dziewiątym przykazaniem Dekalogu: Nie pożądaj żony bliźniego swego?

Dziewiątym przykazaniem Dekalogu: *Nie pożądaj żony bliźniego swego*, zakazuje Bóg nie tylko tego niegodziwego pożądania, lecz także wszelkiego wewnętrznego grzechu przeciwko czystości, tak jak zewnętrznego zakazuje szóstym przykazaniem.

23. Czego zakazuje Bóg dziesiątym przykazaniem Dekalogu: Nie pożądaj żadnej rzeczy, która jego (bliźniego) jest?

Dziesiątym przykazaniem: *Nie pożądaj żadnej rzeczy, która jego (bliźniego) jest*, Bóg zakazuje niesłusznego i nieuporządkowanego pożądania cudzej własności.

24. Które jest największe przykazanie Dekalogu?

Największe przykazanie Dekalogu jest następujące: Będziesz miłował Pana Boga swego z wszystkiego serca swego, ze wszystkiej duszy swojej i ze wszystkich sił swoich, a bliźniego swego jak siebie samego.

II. O sakramentach

25. Co to jest sakrament?

Sakrament jest to skuteczny, widzialny znak niewidzialnej łaski.

26. Jakiej łaski udzielają nam sakramenty?

Sakramenty udzielają nam łaski uświęcającej albo ją w nas pomnażają, i łaski sakramentalnej, czyli prawa do szczególnych pomocy, żebyśmy mogli osiągnąć cel pojedynczych sakramentów.

27. Jakim sposobem sakramenty udzielają łaski?

Tym, którzy nie stawiają przeszkody, sakramenty udzielają łaski mocą, którą w nie złożył sam Jezus Chrystus, gdy je ustanawiał, czyli jak się wyrażają uczeni, *ex opere operato*.

28. Czy szafarz sakramentów swoją niegodziwością może powstrzymać skuteczność sakramentów?

Szafarz swoją niegodziwością nie może powstrzymać skuteczności sakramentów, bo kiedy spełnia ową świętą czynność, nie występuje on we własnym imieniu, lecz w imieniu Chrystusa.

O sakramencie chrztu

29. Co to jest sakrament chrztu?

Sakrament chrztu jest to sakrament, ustanowiony od Jezusa Chrystusa przez obmywanie; człowiek ochrzczony staje się członkiem mistycznego ciała Chrystusowego, którym jest Kościół; otrzymuje odpuszczenie grzechu pierwotnego i wszystkich grzechów uczynkowych, jeżeli jakie ma, z całą karą należną za nie; i staje się zdatnym do przyjmowania innych sakramentów.

30. Co stanowi materie, a co formę chrztu?

Materią dalszą chrztu jest woda naturalna, a bliższą materią jest obmycie ciała tą wodą; formą zaś są słowa: Ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

O sakramencie bierzmowania

31. Co to jest sakrament bierzmowania?

Sakrament bierzmowania jest to sakrament, ustanowiony przez Jezusa Chrystusa dla udzielenia osobnej łaski i darów Ducha Świętego, dzięki którym bierzmowany zyskuje siłę do wyznawania wiary słowem i uczynkiem jako doskonały żołnierz Chrystusa.

32. Jakie są dary Ducha Świętego

1. Dar mądrości

2. Dar rozumu
3. Dar rady
4. Dar męstwa
5. Dar umiejętności
6. Dar pobożności
7. Dar bojaźni Bożej

O Eucharystii

33. Co to jest Eucharystia?

Eucharystia, oznaczająca mniej więcej tyle co dobra łaska czy dziękczynienie, jest najbardziej Boskim darem Zbawiciela i tajemnicą wiary; pod postaciami chleba i wina w Eucharystii jest sam Jezus Chrystus, ofiaruje się i jest ofiarą, daje siebie na pożywienie. Jest to zarazem ofiara i sakrament Nowego Zakonu.

34. Kiedy Jezus Chrystus ustanowił Najświętszą Eucharystię?

Jezus Chrystus ustanowił Najświętszą Eucharystię przy ostatniej wieczerzy przed swoją męką, gdy wziął chleb i błogosławił i dawał uczniom swoim, mówiąc: „Bierzcie i jedzcie; to jest ciało moje”. A wzięwszy kielich, dał im, rzekąc: „Pijcie, to jest bowiem krew moja” i dodał: „To czyńcie na moją pamiątkę”.

35. Co się stało, kiedy Jezus Chrystus wypowiedział słowa konsekracyjne nad chlebem i winem?

Kiedy Jezus Chrystus wypowiedział słowa konsekracyjne nad chlebem i winem, dokonała się cudowna i osobliwa przemiana całej substancji chleba w ciało i całej substancji wina w krew Jezusa Chrystusa, a pozostały tylko postacie chleba i wina.

36. Co postanowił Jezus Chrystus, gdy dodał słowa: „To czyńcie na moją pamiątkę”?

Jezus Chrystus przez dodanie słów: „To czyńcie na moją pamiątkę” ustanowił Apostołów kapłanami Nowego Przymierza i rozkazał im oraz ich następcom w kapłaństwie, żeby również konsekrowali, sprawowali ofiarę i rozdawali Jego Ciało i Krew pod postaciami chleba i wina.

O sakramencie pokuty

37. Co to jest sakrament pokuty?

Sakrament pokuty jest ustanowiony przez Jezusa Chrystusa dla pojednania wiernych z Bogiem, gdyby po chrzcie popadli w grzechy.

38. Kiedy Jezus Chrystus ustanowił ten sakrament?

Jezus Chrystus ustanowił ten sakrament głównie wtedy, gdy na uczniów swoich, zebranych po Jego zmartwychwstaniu w jednym miejscu, tchnął i tak do nich przemówił: „Weźmijcie Ducha Świętego, którymkolwiek odpuszcicie grzechu, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są zatrzymane”.

39. Na jaki sposób Jezus Chrystus ustanowił ten sakrament?

Jezus Chrystus ustanowił ten sakrament jako trybunał, w który sędzią jest spowiednik; oskarżycielem i świadkiem jest sam grzesznik pokutujący; przedmiotem, o który toczy się sąd, są grzechy, popełnione po chrzcie, które człowiek pokutujący wyznaje.

40. Jakie są warunki sakramentu pokuty?

1. Rachunek sumienia
2. Żal za grzechy
3. Mocne postanowienie poprawy
4. Szczera spowiedź
5. Zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu

O sakramencie chorych

41. Co to jest sakrament namaszczenia chorych?

Sakrament namaszczenia chorych jest to sakrament, ustanowiony przez Jezusa Chrystusa, dzięki któremu dorosły człowiek chory lub w niebezpieczeństwie życia otrzymuje pomoc duchowną, potrzebną zwłaszcza w chwili śmierci, a częstokroć także ulgę w chorobach ciała.

42. Jakie więc skutki wywiera Namaszczenie chorych?

Namaszczenie chorych:

1. pomnaża łaskę uświęcającą;
2. podnosi chorego na duszy i pomaga mu w walce z pokusami, zwłaszcza w chwili zgonu;
3. gładzi pozostałości grzechów o odpuszcza grzechy powszednie, a nawet śmiertelne, gdy chory nie mający świadomości ich, ma przynajmniej niedoskonały żal za nie, a już się nie może spowiadać;
4. czasem odwraca chorobę, jeżeli to jest z korzyścią dla duszy chorego.

O sakramencie kapłaństwa

43. Co to jest sakrament kapłaństwa?

Sakrament kapłaństwa jest to sakrament ustanowiony przez Jezusa Chrystusa na to, aby dać Kościołowi biskupów, kapłanów i sługi, z odpowiadającymi każdemu z nich władzami i łaskami do należytego sprawowania świętych obowiązków według właściwego każdemu z nich stopnia.

44. Kiedy głównie ustanowił Jezus Chrystus ten sakrament?

Jezus Chrystus sakrament ten ustanowił głównie wtedy, gdy Apostołom i ich następcom w kapłaństwie dał władzę sprawowania ofiary Mszy świętej oraz odpuszczania i zatrzymywania grzechów.

O sakramencie małżeństwa

45. Co to jest sakrament małżeństwa?

Sakramentem małżeństwa jest sam związek małżeński, ważnie zawarty między osobami ochrzczonymi, do godności sakramentu wyniesiony przez Jezusa Chrystusa dla udzielania małżonkom łaski, żeby obowiązki, które biorą na siebie względem siebie samych i względem potomstwa, mogli spełniać należycie. Jest to związek nierozwalny, aż do śmierci jednego z małżonków.

46. Kto udziela tego sakramentu?

Sakramentu tego udzielają sobie sami oblubieńcy, którzy zawierają małżeństwo.

47. Jakie są istotne właściwości małżeństwa?

Istotnymi właściwościami małżeństwa są: jedność i nierozwalność, które w małżeństwie chrześcijańskim zyskują osobliwą siłę ze względu na sakrament.

48. Na czym polega jedność małżeństwa?

Jedność małżeństwa polega na tym, że ani mąż, dopóki żyje jego żona, nie może mieć innej żony, ani też żona nie może mieć innego męża, dopóki żyje jej mąż.

49. Na czym polega nierozwalność małżeństwa?

Nierozwalność małżeństwa polega na tym, że węzeł małżeński nigdy nie może być rozerwany jak tylko przez śmierć.